

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

МОНГОЛ ШУУДАН ХК-ИЙН 2021 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: АХГ-2022/36/НА-СТА-ТӨА

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу.

Аудитын хоёрдугаар газрын захирал, тэргүүлэх аудитор
Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Г.Гүнжидмаа
Утас: 261885 Цахим хаяг: gunjidmaag@audit.gov.mn
Аудитор С.Алтанхуяг
Утас: 261885 Цахим хаяг: altankhuyags@audit.gov.mn
Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: Стандарт дүгнэлт аудит
ХХК: Захирал: В.Даваасүрэн
Утас: 70111721 Цахим хаяг: info@sd-audit.mn

Улаанбаатар хот
2022 он

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт	3-4
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5-6
2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан	7
2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	9-10
2.5 Аудит хийсэн эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл.....	11
3. Аудитын тайлан.....	12
3.1 Ерөнхий зүйл.....	12
3.2 Дотоод хяналт.....	12
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	12
3.4 Материаллаг байдал	13
4. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	14
4.1 Байгууллагын үйл ажилагаа.....	14
4.2 Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй эрх зүйн орчин.....	14-15
4.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого	16-17
4.4. Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл.....	17-18
5.1 Шилэн дансны мэдээлэл.....	18
5.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд.....	18
6. Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	19
7. Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	19
8. Аудитын илрүүлэлт	19
8.1 Залруулсан алдаа	19-20
8.2 Албан шаардлага	20
8.3 Зөвлөмж.....	20
9. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	21-22

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
СТОУС	Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ХК	Хувьцаат компани
ТУЗ	Төлөөлөн удирдах зөвлөл
ХХК	Хариуцлагатай хувьцаат компани
ТБОНӨТХ	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Угас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2022.03.15 № 07/550
танай _____-ны № _____-т

Аудитын санал дүгнэлт

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Монгол шуудан ХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Монгол шуудан ХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт болон Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон зүйл

Тус байгууллага нь тайлант онд 11 сэдвийн хүрээнд шуудангийн марк бэлтгэж худалдаанд гаргасан, төв салбарын дугуй заалыг орчин үеийн жишигт нийцүүлэн тохижуулан харилцагч нартаа ая тухтай орчинд үйлчлэх нөхцөлийг бүрдүүлж ажилласан, олон улсын мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ үзүүлэх төсөл хэрэгжүүлсэн байна.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн шийдлийн дагуу аудитын гол асуудалд тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй зүйлсийг тодруулах ба тэдгээрийг аудитын хүрээнд нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн болно.

Монгол шуудан ХК нь тайлант онд 19,023.9 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, 18,819.5 сая төгрөгийн зардал гарган 204.4 сая төгрөгийн ашигтай байхаар төлөвлөсөн байна. Гүйцэтгэлээр 20,932.8 сая төгрөгийн орлого төвлөрүүлж, 20,461.2 сая төгрөгийн зардал гаргаж 471.6 сая төгрөгийн татварын өмнөх ашигтай ажиллажээ.

Бусад мэдээлэл

Удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 13 зорилтын хүрээнд 510 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 88.7 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулалт гаргаагүй болно.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдүүдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

В. М. Ц. НАРАНЧИМЭГ
Ц.НАРАНЧИМЭГ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан**2.1 Аудит хийсэн САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН**

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	/төгрөгөөр/	
		2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	ХӨРӨНГӨ		
1.1	Эргэлтийн хөрөнгө		
1.1.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	21,058,975,785.26	14,304,012,274.34
1.1.2	Дансны авлага	2,067,693,154.84	1,561,147,844.30
1.1.3	Татвар, НДШ – ийн авлага	10,031,256.50	7,959,558.98
1.1.4	Бусад авлага	512,055,439.37	208,294,306.99
1.1.5	Бусад санхүүгийн хөрөнгө	7,769,001.00	7,769,001.00
1.1.6	Бараа материал	2,553,870,300.61	2,778,743,420.48
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	1,395,652,267.27	3,478,342,480.47
1.1.8	Бусад эргэлтийн хөрөнгө	0.00	0.00
1.1.11	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	27,606,047,204.85	22,346,268,886.56
1.2	Эргэлтийн бус хөрөнгө	0.00	0.00
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	8,252,460,198.96	8,522,799,977.58
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	1,507,283,452.68	1,225,448,481.99
1.2.3	Биологийн хөрөнгө	0.00	0.00
1.2.4	Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	500,000.00	500,000.00
1.2.5	Хайгуул ба үнэлгээний хөрөнгө	0.00	0.00
1.2.6	Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	0.00	0.00
1.2.7	Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө	0.00	0.00
1.2.8	Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	0.00	0.00
1.2.10	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	9,760,243,651.64	9,748,748,459.57
1.3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	37,366,290,856.49	32,095,017,346.13
2	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ		
2.1	Өр төлбөр		
2.1.1	Богино хугацаат өр төлбөр		
2.1.1.1	Дансны өглөг	12,553,826,567.10	6,062,957,616.02
2.1.1.2	Цалингийн өглөг	0.00	35,000.51
2.1.1.3	Татварын өр	137,217,133.61	238,806,355.76
2.1.1.4	НДШ-ийн өглөг	0.00	795,786.83
2.1.1.5	Богино хугацаат зээл	0.00	0.00
2.1.1.6	Хүүний өглөг	0.00	0.00
2.1.1.7	Ногдол ашгийн өглөг	0.00	0.00
2.1.1.8	Урьдчилж орсон орлого	433,009,216.64	463,892,631.47
2.1.1.9	Нөөц/өр төлбөр/	0.00	0.00
2.1.1.10	Бусад богино хугацаат өр төлбөр	265,758,032.37	548,527,942.84
2.1.1.13	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	13,389,810,949.72	7,314,979,333.43
2.1.2	Урт хугацаат өр төлбөр		
2.1.2.1	Урт хугацаат зээл	0.00	0.00
2.1.2.2	Нөөц /өр төлбөр/	0.00	0.00
2.1.2.3	Хойшлогдсон татварын өр	0.00	0.00
2.1.2.4	Бусад урт хугацаат өр төлбөр	0.00	0.00
2.1.2.6	Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	0.00	0.00
2.2	Өр төлбөрийн нийт дүн	13,389,810,949.72	7,314,979,333.43
2.3	Эздийн өмч		
2.3.1	Өмч:-төрийн	6,572,700,000.00	6,572,700,000.00

2.3.2	хувийн	3,385,936,300.00	3,385,936,300.00
2.3.3	хувьцаат	0.00	0.00
2.3.4	Халаасны хувьцаа	0.00	0.00
2.3.5	Нэмж төлөгдсөн капитал	2,538,512,210.45	2,538,512,210.45
2.3.6	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	3,379,919,523.85	3,379,919,523.85
2.3.7	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц	0.00	0.00
2.3.8	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	3,676,789,311.73	4,300,458,597.23
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	4,425,622,560.75	4,602,511,381.17
2.3.11	Эздийн өмчийн дүн	23,976,479,906.78	24,780,038,012.70
2.4	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	37,366,290,856.50	32,095,017,346.13

2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	/төгрөгөөр/	
		2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	Борлуулалтын орлого (цэвэр)	16,355,718,391.34	19,838,796,351.51
2	Борлуулалтын өртөг	16,655,138,083.86	19,328,556,601.34
3	Нийт ашиг(алдагдал)	(299,419,692.52)	510,239,750.17
4	Түрээсийн орлого	120,128,315.75	103,289,121.67
5	Хүүний орлого	720,248,122.37	406,304,998.11
6	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого /үндсэн хөрөнгө/	0.00	0.00
7	Эрхийн шимтгэлийн орлого	0.00	0.00
8	Бусад орлого	0.00	0.00
9	Борлуулалт, маркетингийн зардал	0.00	0.00
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	860,136,874.60	917,446,523.39
11	Санхүүгийн зардал	0.00	0.00
12	Бусад зардал	86,724,031.47	215,189,538.24
13	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз	1,035,328,449.34	566,539,914.40
17	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз	493,865.89	17,882,888.57
18	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг(алдагдал)	629,918,154.76	471,620,611.29
19	Орлогын татварын зардал	72,024,812.24	71,574,456.61
20	Татварын дараах ашиг (алдагдал)	557,893,342.52	400,046,154.68
22	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	557,893,342.52	400,046,154.68
23	Бусад дэлгэрэнгүй орлого	0.00	0.00
	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү	0.00	0.00
	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз	0.00	0.00
	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний гарз	0.00	0.00
24	Орлогын нийт дүн	557,893,342.52	400,046,154.68

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмч	Нэмж төлөгдсөн капитал	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2019 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	9,958,636,300.00	2,538,512,210.45	3,379,919,523.85	2,710,106,959.73	4,336,419,065.63	22,923,594,059.60
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	0.00	0.00	0.00	0.00	(151,247,899.03)	(151,247,899.03)
Залруулсан үлдэгдэл	9,958,636,300.00	2,538,512,210.45	3,379,919,523.85	2,710,106,959.73	4,185,171,166.60	22,772,346,160.60
Өмчид гарсан өөрчлөлт	0,00	0,00	0,00	963,682,352.00	0,00	963,682,352.00
Тайлант үеийн цэвэр ашиг алдагдал	0,00	0,00	0,00	0,00	557,893,342.52	557,893,342.52
Зарласан ноогдол ашиг	0,00	0,00	0,00	0,00	(317,441,948.37)	(317,441,948.37)
2020 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	9,958,636,300.00	2,538,512,210.45	3,379,919,523.85	3,673,789,311.73	4,425,622,560.75	23,976,479,906.78
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	0.00	0.00	0.00	0.00	400,046,154.68	400,046,154.68
Өмчид гарсан өөрчлөлт	0,00	0,00	0.00	626,669,285.50	(55,789,334.26)	570,879,951.24
Зарласан ноогдол ашиг					(167,368,000.00)	(167,368,000.00)
2021 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	9,958,636,300.00	2,538,512,210.45	3,379,919,523.85	4,300,458,597.23	4,602,511,381.17	24,780,038,012.70

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

Мөрийн дугаар	ҮЗҮҮЛЭЛТ	/төгрөгөөр/	
		2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	117,563,837,056.08	102,131,088,744.62
	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	14,934,544,126.53	20,116,138,649.08
	Эрхийн шимтгэл, хураамж, төлбөрийн орлого	0.00	0.00
	Даатгалын нөхвөрөөс хүлээн авсан мөнгө	8,309,399.80	13,686,589.77
	Буцаан авсан албан татвар	341,852.00	415,286.40
	Татаас, санхүүжилтийн орлого	3,724,050,463.00	3,577,925,614.00
	Бусад мөнгөн орлого	98,896,591,214.75	78,422,922,605.37
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	113,488,133,606.84	105,997,364,812.61
	Ажиллагчдад төлсөн	6,927,674,591.59	7,576,084,212.43
	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	1,976,469,979.84	2,269,634,977.60
	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	2,339,771,129.81	2,576,691,055.82
	Ашиглалтын зардалд төлсөн	1,339,415,155.89	1,435,630,830.97
	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	4,361,498,754.90	2,640,000,864.29
	Газрын төлбөр	0.00	0.00
	Татварын байгууллагад төлсөн	1,033,489,574.41	1,418,040,429.93
	Даатгалын төлбөрт төлсөн	50,489,205.98	95,730,064.77
	Бусад мөнгөн зарлага	95,459,325,214.42	87,985,552,376.82
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	4,075,703,449.24	(3,866,276,067.99)
2	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
2.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	948,348,112.46	347,838,409.42
	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	0.00	0.00
	Биет бус хөрөнгө борлуулсны орлого	0.00	0.00
	Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого	0.00	0.00
	Бусад урт хугацаат хөрөнгө борлуулсны орлого	0.00	0.00
	Бусдад олгосон зээл, мөнгөн урьдчилгааны буцаан төлөлт	0.00	0.00
	Хүлээн авсан хүүний орлого	948,348,112.46	347,838,409.42
	Хүлээн авсан ногдол ашиг	0.00	0.00
		0.00	0.00
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	1,678,712,634.65	2,552,769,138.00
	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	1,466,209,639.30	2,388,365,712.00
	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	202,503,995.35	164,403,426.00
	Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн	9,999,000.00	0.00

	Бусад урт хугацаат хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	0.00	0.00
	Бусдад олгосон зээл болон урьдчилгаа	0.00	0.00
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(730,364,522.19)	(2,204,930,728.58)
3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
3.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	0.00	0.00
	Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	0.00	0.00
	Хувьцаа болон өмчийн бусад үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	0.00	0.00
	Төрөл бүрийн хандив	0.00	0.00
	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз	0.00	0.00
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	317,441,948.34	161,552,422.37
	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	0.00	0.00
	Санхүүгийн түрээсийн өглөгт төлсөн	0.00	0.00
	Хувьцаа буцаан худалдаж авахад төлсөн	0.00	0.00
	Төлсөн ногдол ашиг	317,441,948.34	161,552,422.37
	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз	0.00	0.00
3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(317,441,948.34)	(161,552,422.37)
4	Валютын ханшийн зөрүү	1,382,161,352.45	(522,204,291.98)
5	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	4,410,058,331.16	(6,754,963,510.92)
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	16,648,915,943.48	21,058,975,785.26
7	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	21,058,975,785.26	14,304,012,274.34

4

2.5 Аудит хийсэн эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

/сая төгрөг/

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2020 оны гүйцэтгэл	2021 он			
				Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Нийт орлого	сая төг	18,231.9	19,023.9	20,932.8	1,908.9	110.0
2	Нийт зардал	сая төг	17,674.0	18,819.5	20,461.2	1,641.7	108.7
3	Татварын өмнөх ашиг	сая төг	629.9	204.4	471.6	267.2	230.7
4	Орлогын татварын зардал	сая төг	72.0	20.4	71.6	51.2	350.9
5	Цэвэр ашиг	Сая төг	557.9	183.9	400.0	216.1	217.5
6	Нийт ажиллагсад	хүн	987	1000	1004	4	100.4
7	Цалингийн сан	сая төг	8,221.9	8,902.9	9,326.9	424.0	104.8
8	Нийт авлага	сая төг	2,589.8	5,000.0	1,777.4	(3,222.6)	35.6
9	Нийт өр төлбөр	сая төг	13,389.8	10,000.0	7,309.4	(2,690.6)	73.1
10	Нийт хөрөнгө оруулалт	сая төг	862.1	2,954.9	959.1	(1,995.8)	32.5
11	Үүнээс: Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгөөр	сая төг	862.1	961.0	959.1	(1.9)	99.8
12	Ноогдол ашиг	сая төг	317.4	55.2	120.0	(64.8)	217.4
13	Элэгдлийн зардал	сая төг	1,088.6	1,100.0	1,318.9	218.9	120.0

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Мэдээлэл технологийн үндэсний парк ТӨҮГ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланд аудит хийж аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд компанийн дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад шатахууны тооцоо бодолт, анхан шатны баримтын бүрдүүлэлттэй холбоотой зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг 2022 оны 2 дугаар сарын 15-наас 2022 оны 3 дугаар сарын 15-ны хооронд Стандарт дүгнэлт аудит ХХК-ийн аудитор А.Цэрэнчимэд, аудиторын туслах Ч.Мөнхбулган нар гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг чанарын менежер С.Андруш, захирал В.Даваасүрэн нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Монгол шуудан ХК нь 2021 оны санхүүгийн тайланг Стандарт дүгнэлт аудит ХХК-д 2022 оны 2 дугаар сарын 10-ны өдрийн 03/109 дүгээр албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Дотоод хяналт

Компанийн удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна гэж үзсэн.

Тус компанийн мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Тус байгууллагын дотоод аудитын хэлтэс төлөвлөгөөт 9, төлөвлөгөөт бус 2 ажлын хүрээнд 2021 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг хийж тайланг ТУЗ-д танилцуулсан байна

Дотоод хяналт шалгалтаар газар хэлтэс, аймаг, нийслэлийн шуудан үйлчилгээний салбартай холбоотой 77.7 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлж, 34 удаагийн заавар зөвлөмж өгч ажилласан байна. Мөн худалдан авалтын гэрээ, кассын нярав, аймгуудын шуудан үйлчилгээний газрын санхүүгийн үйл ажиллагаа зэрэгт хяналт шалгалт хийж, зөрчил арилгах зөвлөмж өгч ажилласан байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн аудитын зорилго оршино.

Монгол шуудан ХК-ны 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2020 оны орлогын дэлгэрэнгүй тайлангийн нийт орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны орлогын дэлгэрэнгүй тайлангийн нийт орлогын 1,876.2 сая төгрөгөөс 1 хувиар буюу 18.8 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

4.1 Байгууллагын үйл ажиллагаа

Монгол шуудан ХК-ийн зорилго нь Дэлхийн дэвшилтэд технологид хүрсэн чанартай цогц үйлчилгээгээр хүн бүрийн шуудангийн хэрэгцээг хангахад оршино.

Тус газрын дүрэмд тус байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэлийг захидал, бичиг, боодол илгээлт зэрэг шуудангийн бүх төрлийн үйлчилгээ, шуудангийн марк, үнэт цаасны эх зураг хийх борлуулах, гадаад дотоод тогтмол хэвлэлийн захиалга авах, хүргэх, борлуулах, илгээмжийн худалдаа эрхлэх гэж тодорхойлжээ.

Байгууллагын улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд Хувьцаат компанийн статустай байна. Өмчийн 66 хувийг төр, 30 хувийг Ард Санхүүгийн Нэгдэл ХХК, 4 хувийг бусад жижиг хувьцаа эзэмшигч нар эзэмшиж байна.

4.2 Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй эрх зүйн орчин

Монгол шуудан ХК нь Төрийн өмчийн хорооны 2015 оны 594 тоот тогтоолын дагуу шинэчлэн байгуулагдсан байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд “Засгийн газар нь төрийн өмчийн бүрэн бүтэн байдлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцах бөгөөд энэ талаар дараах бүрэн эрхтэй: ... 5/ хуульд өөрөөр заагаагүй бол төрийн өмчит хуулийн этгээдийг байгуулах, өөрчлөх, татан буулгах тухай шийдвэр гаргах, түүний дүрмийг батлах;...” гэсэн заалттай нийцэж байна.

Компанийн удирдлага болон ТУЗ-ийн бүрэлдэхүүнийг 2021 оны 4 дүгээр сарын 26-ны Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын 21/03 тоот тогтоолоор шинээр томилж байгаа нь компанийн тухай хууль, ТУЗ-ийн 2021 оны 1 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 21/01 тогтоолын заалттай нийцэж байна.

Монгол шуудан ХК-ийн ТУЗ-ийн гишүүдийн цалин, урамшууллыг сарын 10.4 сая төгрөгөөр тогтоосон нь ТБОНӨТХ-ийн 21 дүгээр зүйлийн 12 дахь заалт, Засгийн газрын 2016 оны 80 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдэд төрийн өмчийн төлөөллийг хэрэгжүүлэх журам”-ын 3.7-д “...цалин хөлсний хэмжээг тухайн хуулийн этгээдийн үйл ажиллагааны хүрээ, санхүү, эдийн засгийн байдлыг харгалзан Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал тогтооно. Цалин хөлсний хэмжээ нь хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 2 дахин нэмэгдүүлснээс ихгүй байна” гэсэн заалттай нийцэж байна.

Монгол Улсын Засгийн газрын “2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн 4.4.10-т “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн бүртгэл, ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулж, төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн засаглалыг олон улсын жишигт нийцүүлэх, газрын хууль тогтоомжийг төрийн байгууламж нэгдмэл байх зарчим болон өмчийн эрх зүйд нийцүүлэн боловсронгуй болгоно.” гэж заасан байна. Энэ хүрээнд:

- Сангийн сайдын 2018 оны 08 дугаар сарын 07-ны өдрийн 207 дугаар тушаалаар батлагдсан “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн үл хөдлөх хөрөнгийг санхүүгийн тайлагналын зориулалттай дахин үнэлэх аргачлал”-ын дагуу Компанийн нэр дээр бүртгэлтэй газрын дахин үнэлгээг хөндлөнгийн үнэлгээний байгууллага болох Зол Ач ХХК-ийр гүйцэтгүүлэн, Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт хүргүүлсэн.
- Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2014 оны 05 дугаар сарын 07-ны өдрийн 162 дугаар тогтоолоор “Компанийн засаглалын кодекс” шинэчлэн батлагдсан бөгөөд Монгол шуудан ХК-ийн хувьд Монголын хөрөнгийн биржийн “А” самбарт бүртгэлтэй хувьцаат компани тул компанийн засаглалын кодексийг хэрэгжүүлэх, төрийн өмчийн оролцоотой компанийн засаглалыг сайжруулах чиглэлд анхаарч ажиллаж байна.

- Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газартай хамтран 2021 оны 03 дугаар сард компанийн засаглалын үнэлгээг хийж гүйцэтгүүлсэн. Судлаачид нийт 7 шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд 73 хувийн үнэлгээтэй гэж дүгнэсэн байна.

Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай” тогтоолын 1.3. “Төрийн болон орон нутгийн өмчит, тэдгээрийн оролцоотой аж ахуйн нэгж, байгууллагын дотоод зохион байгуулалтын бүтэц, чиг үүргийг оновчтой тодорхойлж, орон тоо, чиг үүргийн давхардлыг арилгаж, төсөв, зардлыг хэмнэсэн байхаар шинэчлэх, удирдлагын цалин хөлсийг орлого, үр ашигтай нь уялдуулан, үйл ажиллагааны чиглэл, цар хүрээ, түвшин зэргийг харгалзан нэг хэлбэр, нийтлэг жишгээр ангилан тогтоодог зарчимд шилжих, цалин хөлсийг нэмэгдүүлэхгүй, шагнал, урамшуулал олгохгүй байх, зочин төлөөлөгч хүлээн авах, бэлэг дурсгал (цүнх, календарь, мэндчилгээ г.м)-ын зардлыг гаргахгүй байх;”-д заасны дагуу удирдлагын цалин хөлсийг орлого, үр ашигтай нь уялдуулан ТУЗ-ийн 2021 оны 21/03 тоот тогтоолын дагуу үндэслэлтэй тогтоосон байна. Шагнал урамшуулал олгосон, зочин төлөөлөгч хүлээн авах, бэлэг дурсгал (цүнх, календарь, мэндчилгээ г.м)-ын зардал гаргаагүй байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлтүүд орсон байна. Үүнд:

- Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоол “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай”;
- Засгийн газрын 2021 оны 124 дүгээр тогтоол Төрийн болон орон нутгийн өмч хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааны журмыг сонгоход баримтлах босго үнэ шинэчлэн батлах тухай”;
- Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаал “Тушаалын хавсралт шинэчлэн батлах тухай” “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”;

4.3 НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГО

Санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлангууд нь Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын зөвлөлөөс баталсан Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу бэлтгэгдсэн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	21,058,975.8	14,304,012.3	(6,754,963.5)
БХХО	0.00	0.00	0.00
Авлага	2,597,548.9	1,785,170.6	(812,378.3)
Урьдчилгаа	1,395,652.3	3,478,342.5	2,082,690.2
Бараа материал	2,553,870.3	2,778,743.4	224,873.1
Үндсэн хөрөнгө	8,252,460.2	8,522,800.0	270,339.8
Биет бус хөрөнгө	1,507,283.4	1,225,448.5	(281,834.9)
Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	500.0	500.0	0.00
Нийт хөрөнгийн дүн	37,366,290.9	32,095,017.3	(5,271,273.6)
Өр төлбөрийн дүн	13,389,810.9	7,314,979.3	(6,074,831.6)
Богино хугацаат өглөг	13,389,810.9	7,314,979.3	(6,074,831.6)
Урт хугацаат өглөг	0.00	0.00	0.00
Эздийн өмч	23,976,480.0	24,780,038.0	803,558.1
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	37,366,290.9	32,095,017.3	(5,271,273.6)

Касс дахь бэлэн мөнгөний үлдэгдэл 42.1 сая төгрөг, арилжааны банкин дахь харилцах дансанд 11,261.9 сая төгрөг, хугацаатай хадгаламжид 3,000.0 сая төгрөг байна.

Авлагын үлдэгдэлд нийгмийн даатгалын байгууллагаас авах жирэмсний тэтгэмжийн авлага 7.9 сая төгрөг, байгууллагаас авах авлага 402.5 сая төгрөг, хувь хүмүүсээс авах авлага 66.5 сая төгрөг, улс хоорондын шуудангийн тооцооны авлага 1,308.3 сая төгрөг байна.

Тайлант онд улс хоорондын шуудангийн авлага 813.2 сая төгрөгөөр төлөгдсөн нь авлагын бууралтад голлон нөлөөлжээ.

Авлагын үлдэгдэлд хугацаандаа байгаа 1,794.4 сая төгрөгийн, хугацаа хэтэрсэн 35.8 сая төгрөгийн найдваргүй авлага байна. Найдваргүй авлагыг шууд аргаар тооцдог байна. Тайлант онд найдваргүй авлагын нөөц байгуулаагүй, найдваргүй авлагыг данснаас хассан гүйлгээ гараагүй байна. Найдваргүй авлагыг шүүхийн байгууллагаар шийдвэрлүүлэхээр ажиллаж байна.

Тайлант онд постнет программын хөгжүүлэлтийн урьдчилгаа, шуудан ялган боловсруулах төвийн барилгын ажлын санхүүжилт зэрэг 2,336.9 сая төгрөг, гэрээт ажлын урьдчилгаа 183.0 сая төгрөгийн урьдчилгаа шилжүүлсэн байна. Урьдчилгаа дансны эхний үлдэгдэлд бүртгэлтэй 2020 онд шилжүүлсэн Хөшигтийн хөндийн ялган боловсруулах төвийн барилгын 1,395.0 сая төгрөгийн ажил Ковид-19 цар тахалтай холбоотой дуусаагүй, гүйцэтгэлийг хүлээн аваагүй байна. Урьдчилгаа данснаас тайлант онд ажлын гүйцэтгэлийг дүгнэн, акт үйлдэж 460.3 сая төгрөгийг зардлын дансанд шилжүүлэн бүртгэж, зардалд хүлээн зөвшөөрсөн байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 2,778.7 сая төгрөг болж 224.8 сая төгрөгөөр өссөн нь бэлэн бүтээгдэхүүн нэмэгдсэн, хангамжийн материалын худалдан авалтаас шалтгаалжээ.

Үндсэн хөрөнгө дансанд орсон өөрчлөлт нь дараах шалтгаантай байна. Үүнд:

Тайлант онд хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний дагуу шинээр 659.1 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан, хөрөнгийн дахин үнэлгээгээр 626.7 сая төгрөгөөр, 177.4 сая төгрөгийг салбар хооронд шилжүүлснээр тус тус нэмэгдэж, 227.4 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг акталсан байна.

Үндсэн хөрөнгөөс Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2020 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 20/18 дугаар тогтоол, Гүйцэтгэх захирлын 2021 оны 1 дүгээр сарын 26-ны өдрийн А/14 тоот тушаалыг үндэслэн нийт 227.4 сая төгрөгийн өртөгтэй, 227.4 сая төгрөгийн хуримтлагдсан элэгдэлтэй 22 ширхэг хөрөнгийг акталсан байна.

Богино хугацаат өр төлбөр дансны үлдэгдэлд бэлтгэн нийлүүлэгч байгууллагад өгөх өглөг, аймгуудын хэвлэлийн шимтгэлийн өглөг, урьдчилж орсон орлого, гадаадын байгууллагад төлөх гадаад шуудангийн өглөг, татварын байгууллага болон хувь хүмүүст төлөх өр төлбөр байна.

Шалгагдагч байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт тухайн тайлангийн хугацааны туршид байгууллагын үндсэн болон бусад үйл ажиллагааг гүйцэтгэхтэй холбоотой зардлын хүлээн зөвшөөрөлт ба үнэлгээг гарсан хэмжээгээр нь аккруэл сууриар тооцон зөвшөөрч тусгахаар заасан байна.

Санхүүгийн тайланд зардал өртгийн талаарх мэдээллийг бэлтгэх зорилгын дагуу борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг, үйл ажиллагааны зардал, үйл ажиллагааны бус зардал гэж ангилсан байна. Зардал өмнөх онтой харьцуулахад нийт зардал 1,641.7 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь гадаад шуудангийн зардал өссөнөөс шалтгаалжээ.

4.4. ТЕХНИК, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, ЗОРИЛТОТ ТҮВШНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛ

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 3, 20 дугаар зүйлийн 20.1.3-д заасны дагуу Мэдээлэл технологийн үндэсний парк ТӨҮГ нь байгууллагын үйлдвэрлэл, санхүүгийн төлөвлөгөө боловсруулж, зохих байгууллагаар батлуулж, биелэлтийг хангах үүрэгтэй.

Төлөөлөн удирдах Зөвлөлийн 2020 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 20/16 тоот тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар Монгол шуудан ХК-ийн 2021 оны эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшин, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөг баталсан байна. Тайлант оны нийт орлогыг 19,023.9 сая төгрөгөөр, нийт зардлыг 18,819.5 сая төгрөгөөр, 204.4 сая төгрөгийн ашигтай байхаар тогтоосон байна. Үүнээс хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээнд 2,954.9 сая төгрөгийг төлөвлөсөн байна. Монгол шуудан ХК-ийн 2021 оны эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшинд тодотгол хийгдээгүй байна.

Гүйцэтгэлээр 20,932.8 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, 20,461.2 сая төгрөгийн зардал гарган, 471.6 сая төгрөгийн ашигтай ажилласан байна.

Нийт орлогын гүйцэтгэл 20,932.8 сая төгрөг болж төлөвлөснөөс 1,908.9 сая төгрөг буюу 10.0 хувиар өссөн нь улс хоорондын болон дотоод шуудангийн орлого өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Нийт зардлын гүйцэтгэл 20,461.2 сая төгрөг болж, төлөвлөснөөс 1,641.7 сая төгрөг буюу 8.7 хувиар илүү гүйцэтгэлтэй байна. Энэ нь улс хоорондын шуудангийн зардал, шатахууны зардал өссөн нь нөлөө үзүүлсэн байна.

Их засвар, хөрөнгө оруулалт, техник зохион байгуулалтын арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу 3 нэр төрлийн 6 ажилд өөрийн эх үүсвэрээс 959.1 сая төгрөгийн зардлыг санхүүжүүлсэн байна.

Тайлант онд цэвэр ашиг 400.0 сая төгрөг болж, төлөвлөснөөс 216.1 сая төгрөгөөр илүү байгаа нь улс хоорондын болон дотоод шуудангийн орлого нэмэгдсэн нь нөлөөлж байна.

Тайлант онд 642.5 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан, өөрийн барилгын их засварын ажлын зардалд 316.6 сая төгрөгийг тухайн байгууллагын өөрийн хөрөнгөөр гарсан байна.

ТУЗ-ийн 2021 оны 2 дугаар сарын 18-ны өдрийн 21/03 тоот тогтоолоор 2020 оны цэвэр ашгийн дүнгээс 30 хувиар тооцон ноогдол ашиг 167.4 сая төгрөгийг ҮЦТХТ ХХК-аар дамжуулан хувьцаа эзэмшигчдэд олгосон байна.

5. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

5.1 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар нь 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т тус тус тусгасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Тус байгууллага нь тайлант онд нийт 3,479.1 сая төгрөгийн 62 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод бүрэн байршуулсан байна

5.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

6. Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар шилэн дансны цахим хуудсанд 16 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан зөрчилд 1 албан шаардлага, 2020 оны шинэ жилийн арга хэмжээнд зориулж Мондактс ХХК-д 15.0 сая төгрөгийг шилжүүлж урьдчилж төлсөн зардлаар бүртгэж тайлант хугацаанд төлбөрийг буцаан авч тооцоог хийгээгүй зөрчилд 1 албан шаардлага, касс дахь бэлэн мөнгөний үлдэгдлийг сар бүр тоолдоггүй, 2020 оны жилийн эцсийн валютын үлдэгдэлд тооллого хийж баталгаажуулаагүй 3.0 сая төгрөгийн зөрчилд 1 зөвлөмж, анхан шатны маягт бүртгэлийг батлагдсан маягт аргачлалаар хөтөлдөггүй зөрчилд 1 зөвлөмж өгснийг 100 хувь хэрэгжүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмж, акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Албан шаардлага	2	15,000.0	2	15,000.0		0.00	100.0
Зөвлөмж	2	3,000.0	2	3,000.0		0.00	100.0
Нийт дүн	4	18,000.0	4	18,000.0		0.00	100.0

7. Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Засгийн газраас төрийн өмчит компаниудын төсвийн өмнө хүлээсэн үүргийн биелэлт, сахилга хариуцлагыг сайжруулах, ногдол ашгийн бодлогыг оновчтой болгох замаар засаглалыг сайжруулахад чиглэсэн бодлого шийдвэрийг хэрэгжүүлэх, үр дүнг тооцож, баталгаажуулах ажлыг зохион байгуулах асуудлыг дараагийн аудитаар авч үзнэ.

8. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 90.4 сая төгрөгийн 5 алдаа зөрчил илэрснээс, 83.2 сая төгрөгийн 3 алдааг залруулж, 5.7 сая төгрөгийн 1 зөрчилд албан шаардлага, 1.5 сая төгрөгийн 1 зөрчилд зөвлөмж хүргүүлэв.

Залруулагдаагүй 7.2 сая төгрөгийн алдаа зөрчил нь тогтоосон ерөнхий материаллаг байдлын 18.8 сая төгрөгөөс 11.6 сая төгрөгөөр бага байгаа тул Зөрчилгүй санал дүгнэлт өглөө.

8.1 Залруулсан алдаа

Санхүүгийн тайланд нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой 83.2 сая төгрөгийн 3 алдааг залрууллаа. Үүнд:

- Өмчийн өөрчлөлтийн тайланд хуримтлагдсан ашиг 5.6 сая төгрөгөөр дутуу тайлагнасан;
- Орлогын тайлангийн орлогын татварын эхний үлдэгдлийг 72.0 сая төгрөгөөр дутуу тайлагнасан;
- Урамшууллаас суутгасан 5.6 сая төгрөгийг ХАОАТ-ийн өглөгөөр бүртгэн төсөвт шилжүүлсэн.

8.2 Албан шаардлага

Тус байгууллага нь 2021 оны санхүүгийн тайлангаар 4 байгууллагатай холбоотой 5.7 сая төгрөгийн авлагыг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1 "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж байгууллагын удирдлага хүлээнэ", 20 дугаар зүйлийн 20.2.4 "нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах", 20.2.5 "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил гүйлгээг гарахаас өмнө хянан, баталгаажуулах", 20 дугаар зүйлийн 20.2.6 "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй, оршин байх, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Тооцоо үүссэн харилцагч тус бүрээр авлагын тооцоо нийлж, баталгаажуулан, баримтжуулж байх албан шаардлага хүргүүлэх.

8.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Шатахууны тооцоо, анхан шатны баримтын бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Жолооч нарын тооцоо бодохдоо анхан шатны баримтын бүрдүүлэлтийг хангаагүй, хэрэглэгч болон удирдах албан тушаалтан явсан километрийг баталгаажуулдаггүй, спидометрийн заалтыг бичдэггүй, тооцоо бодсон нягтлан бодогч гарын үсэг зурж баталгаажуулаагүй 1.5 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 13.7 "анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй, иж бүрэн байх, эрх үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна."

Өгсөн зөвлөмж:

2.3. Өгсөн зөвлөмж: Жолоочийн шатахууны тооцоог хийхдээ удирдах албан тушаалтнаар явсан километрийг баталгаажуулж байх, анхан шатны баримтын бүрдлийг хангаж, нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хэрэгжүүлж ажиллах зөвлөмж өгөв.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

9. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Байгууллагын нэр	Аудитын код	Алдаа зөрчлийн утга	Тогтоосон акт, албан шаардлага өгсөн зөвлөмжийн утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс									
							Залруулга		Акт		Албан шаардлага		Хариуцлага тооцох		Зөвлөмж	
					Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн асуудлаар																
1	Монгол шуудан ХК	АХГ-2022/36/НА-СТА-ТӨА	Өмчийн өөрчлөлтийн тайланд хуримтлагдсан ашиг дутуу тайлагнасан	Санхүүгийн тайланд нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой алдааг залрууллаа.	1	5,578.9	1	5,578.9								
2	Монгол шуудан ХК	АХГ-2022/36/НА-СТА-ТӨА	Орлогын тайлангийн орлогын татварын эхний үлдэгдлийг дутуу тайлагнасан	Санхүүгийн тайланд нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой алдааг залрууллаа.	1	72,024.8	1	72,024.8								
3	Монгол шуудан ХК	АХГ-2022/36/НА-СТА-ТӨА	Тус байгууллага нь 2021 оны санхүүгийн тайлангаар 4 байгууллагатай холбоотой авлагыг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй байна.	Тооцоо үүссэн харилцагч тус бүрээр авлагын тооцоо нийлж, баталгаажуулан, баримтжуулж байх албан шаардлага хүргүүлэх	1	5,720.5					1	5,720.5				
4	Монгол шуудан ХК	АХГ-2022/36/НА-СТА-ТӨА	Жолооч нарын тооцоо бодохдоо анхан шатны баримтын бүрдүүлэлтийг хангаагүй, хэрэглэгч болон удирдах албан тушаалтан явсан километрийг баталгаажуулдаггүй, спидометрийн заалтыг бичдэггүй, тооцоо бодсон нягтлан бодогч гарын үсэг зурж баталгаажуулаагүй зөрчил илэрсэн	Жолоочийн шатахууны тооцоог хийхдээ удирдах албан тушаалтнаар явсан километрийг баталгаажуулж байх, анхан шатны баримтын бүрдлийг хангаж, нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хэрэгжүүлж ажиллах зөвлөмж өгөв. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн хэрэгжүүлж, анхан шатны баримтын бүрдлийг хангаж, дотоод хяналтыг сайжруулах зөвлөмж өгөв	1	1,482.6								1	1,482.6	
5	Монгол шуудан ХК	АХГ-2022/36/НА-СТА-ТӨА	ТУЗ-ийн шийдвэрээр удирдлагын багт олгосон урамшууллаас суутгах ХХОАТ-ыг өглөг дансанд	ТУЗ-ийн шийдвэрээр удирдлагын багт олгосон урамшууллаас суутгах ХХОАТ-ыг өглөг дансанд	1	5,578.9	1	5,578.9								

	бүртгэж төсөвт шилжүүлээгүй	бүртгэж төсөвт шилжүүлэх												
ДҮН			5	90,385.7	3	83,182.6			1	5,720.5			1	1,482.6
Санхүүгийн тайлангийн асуудлаар шалгасан нийцлийн асуудал														
НИЙТ ДҮН			5	90,385.7	3	83,182.6			1	5,720.5			1	1,482.6

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15 № 363/20150054
АКГ-0022/36/НА-СТН-ТӨА

Улаанбаатар хот

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1 заалтын дагуу хийсэн Монгол шуудан ХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тус байгууллага нь 4 байгууллагатай холбоотой 5,720,517.41 төгрөгийн авлагыг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1 "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж байгууллагын удирдлага хүлээнэ", 20 дугаар зүйлийн 20.2.4 "нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах", 20.2.5 "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил гүйлгээг гарахаас өмнө хянан, баталгаажуулах", 20 дугаар зүйлийн 20.2.6 "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй, оршин байх, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Харилцагч тус бүрээр авлагын тооцоо хийж, баримтжуулах зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Монгол шуудан ХК-ийн Гүйцэтгэх захирал Б.Анхбаатар, Санхүүгийн албаны дарга Б.Наранцэцэг нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
СТАНДАРТ ДҮГНЭЛТ АУДИТ ХХК-ИЙН
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
А.ЦЭРЭНЧИМЭД

Монгол Улс Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-264230

9979120396
\\0.10.10.20\Bichig_Kheres\Bansan_Bichig\2022\0315 Auditin 2 Газар-32.Docx

0010801037

